

Karty digitálních kompetencí

Nekompromisně se blíží ta doba, kdy ten kdo nebude ovládat digitální technologie, bude postupně ztrácet příležitosti – jak pracovní, tak ve svém volném čase.

Ti, kteří se naučí používat technologie, budou výrazně zvýhodněni proti těm, kteří se jim budou vyhýbat a začnou je využívat až později.

Staré přístupy jsou a budou nahrazovány novými – rychlejšími, levnějšími a kvalitnějšími, od zdravotnictví, přes cestování až po komunikaci s úřady.

Karty kompetencí jsou velmi dobrým pomocníkem v orientaci, jaké digitální vědomosti a dovednosti potřebujete k tomu, abyste dokázali využívat digitální technologie. V jednotlivých kartách zjistíte, v čem konkrétně se potřebujete zlepšit a zvýšit tak úroveň svých digitálních kompetencí. Díky kartám kompetencí získáte přehled o digitálních technologiích, programech a aplikacích, které v různých životních situacích můžete potřebovat.

To vše přitažlivou a srozumitelnou formou.

Identifikační údaje karty kompetence

V úvodu každé karty najdete identifikační údaje konkrétní digitální kompetence, tj. název oblasti, název kompetence a číslo kompetence. Pod nadpisem karty kompetence je umístěn krátký popis, který velmi stručně vysvětluje, o čem digitální kompetence je.

Příběh

Následuje příběh, který přitažlivým způsobem vysvětluje podstatu digitální kompetence. V příběhu vždy vystupuje hlavní postava, která se dostává do nějakých potíží, protože nemá dostatečné digitální vědomosti a dovednosti dané kompetence. Následuje poučení a v řadě případů i šťastný konec.

Struktura karet digitálních kompetencí

Karty digitálních kompetencí představují jednotlivé digitální kompetence. Na příběhu ze života zjistíte, v jakých situacích a při jakých činnostech můžete danou digitální kompetenci využít, můžete si ověřit, na jaké úrovni vaše digitální kompetence je a také naleznete tipy na počítačové a mobilní programy a aplikace.

Nejčastější činnosti

V této části jsou vyjmenovány a popsány všechny činnosti, které v rámci digitální kompetence běžně vykonáváte.

1

Popis kompetence

Na příběh navazuje popis digitální kompetence, který srozumitelným způsobem vysvětluje vše důležité ohledně kompetence.

3

2

Informační a datová gramotnost

1/1

PROHLÍŽENÍ, VYHLEDÁVÁNÍ A FILTROVÁNÍ DAT, INFORMACÍ A DIGITÁLNÍHO OBSAHU

V příběhu...

„Tááááák, mámo, opravil jsem ten plot,“ hlásil Karel ve dveřích.

„No tos udělal mooc dobře táto,“ pochválila Marcela Karla. „A všimni si, že vůbec nemluví o tom, že to mohlo být o dva roky dřív.“ To Karla 'potěšilo'.

„Koukám, že montérky volají po vyprání,“ pokračovala Marcela, „ale nejdřív potřebuju spravit pračku. Kdypak se na ni, tatínku, koukneš?“

„Už se stalo, maminko, po 18 letech skončila, nejde opravit.“

„Tak to budeme muset zajet do města koupit novou. Já ale nemám čas, takže jí budeš muset jet koupit ty, táto,“ shrnula Marcela situaci.

„Bez tebe nejedu,“ řekl rozhodně Karel.

„To chceš chodit jako čunče?“ argumentovala Marcela. „Tak mi řekni, jakou přesně chceš, a já pro ni dojedu,“ navrhl Karel.

„A jak to mám asi vědět?“ odpověděla Marcela.

„No koukni se na internet, jen místo receptů si najdi ledničky,“ poradil Marcela Karel.

„Táááááááá pocééém, našla jsem ty pračky, ale jsou jich tu stovky,“ ozvalo se za nějaký čas od počítače.

„To jsi ale šikulka, mámo, jak jsi je našla?“ zeptal se Karel a přisedl si.

„Dala jsem do vyhledávače slovo pračka a vyjel mi seznam prodejen na internetu, pak jsem klikla na tuhle z televize a objevily se mi miliony praček.“

„Jakou chceš vlastně pračku?“ chtěl vědět Karel.

„No takovou podobnou jako mají naši mladí,“ odpověděla Marcela.

„Tak to je přední plnění, že? Pak se nám musí vejít do koupelny, je volně stojící,“ četl Karel na internetu a hned zaklikával parametry pračky.

„Zaklikni ještě tu otočnou pračku, tuhle značku a dej rozmezí 5-7 tisíc,“ doplnila Marcela.

„No vida, jak se to zúžilo. Z tohohle si vybereš líp,“ řekl Karel a odešel.

„Tááááááááá pocééém,“ volala jsm Kláfe a ta říkala, ať si pračku koupíme rovnou na internetu, že prý je to levnější a nikam nemusíme jezdit, protože ji přivezou až k nám na vesnici. Stačí jí vložit do košíku, to je tady, vyplnit pár údajů, zaplatit a zítra tady může být.

Dokážeme se dobře orientovat na internetu, uvědomujeme si, co hledáme a správně to pojmenováváme. Následně volíme vhodný postup vyhledávání. Na základě toho nalzáme požadovaná data, informace a digitální obsah.

POPIS KOMPETENCE

Na internetu se nachází velké množství informací a dat, z nichž některé jsou pro nás důležité, protože nám usnadňují život. Proto bychom měli umět tyto informace a data efektivně vyhledávat a filtrovat. To znamená, že potřebujeme vědět, jak správně pracovat s vyhledávači (mezi které patří např. Google či Seznam) neboli jak do nich správně zadat, co potřebujeme. Pokud do vyhledávacího okénka vyhledávejte zadáme správná klíčová slova, pak bez problémů najdeme, co hledáme, ať již se jedná o konkrétní otevírací dobu, hodnocení lékaře či zboží v e-shopu, článek k danému tématu nebo oblíbené video a písničku. Neměli bychom zapomínat na to, že každá informace, video, audio či fotka má určitou životnost. Proto bychom si měli umět zjistit, nakolik je zobrazený obsah aktuální.

Výsledky, které se nám zobrazují, bývají často šité nám přímo na míru. To znamená, že vyhledávač sám zohledňuje, v jaké lokalitě se nacházíme nebo v jakých oblastech zájmu se nejčastěji pohybujeme. Podle toho pro nás vybírá ty nejnvhodnější výsledky.

NEJČASTĚJŠÍ ČINNOSTI

Používání internetových vyhledávačů

Internetové vyhledávače (Google, Seznam či jiné) pomáhají uživateli vyhledávat digitální obsah (informace, data, mediální soubory), který potřebují.

Vyhledávání a nalezení dat, informací a obsahu v digitálních prostředích

Internetové vyhledávače (Google, Seznam či jiné) či obdobné programy v rámci lokálního zařízení (např. vyhledávání v Průzkumníku Windows) pomáhají uživateli vyhledávat informace a digitální obsah, který potřebují. Uživatelé musí vědět, co hledají (stránky obce, otevírací doba na úřadě, hlasování, ankety atp.), a zvolit odpovídající klíčová slova, typ hledaného souboru (text, obráček, video, ...) čas pořízení atd.

Úrovně digitálních kompetencí

Digitální kompetence jsou rozdělené do čtyř úrovní, kterými se zabývá další část karty kompetencí.

Všechny digitální kompetence mají popsanou základní, mírně pokročilou a pokročilou úroveň. Z popisu je zřejmé, které vědomosti a dovednosti

má mít jednotlivec v každé úrovni digitální kompetence. Každá kompetence má doporučenou úroveň, kterou jedinec potřebuje k bezproblémovému fungování v digitálním prostředí. Tato doporučená úroveň je v kartě kompetence označena zelenou barvou. Zde dostáváte soupis vědomostí a dovedností, které by měl jedinec mít, aby dokázal využívat digitální technologie na potřebné úrovni.

5

0
Nulová úroveň

1
Základní úroveň

2
Mírně pokročilá úroveň

3
Pokročilá úroveň

Digitální technologie

V další části karty kompetence jsou představeny všechny digitální technologie, které souvisí s danou kompetencí.

6

Programy a zdroje

Poslední část karty kompetence Programy a zdroje úzce souvisí s tou částí karty, kde jsou popsány nejčastější činnosti. Zde jsou představeny a popsány programy a aplikace a jejich výhody práce s nimi, které vám mohou pomoci v každodenním životě.

7

Filtrování výsledků

Filtrování je proces zpracování nalezených informací a dat za účelem jejich třídění dle zadaných kritérií. V praxi to znamená, že filtry skryjí některé informace a ukáží jen ta data, která chce uživatel vidět a se kterými chce dále pracovat.

Volba osobní strategie vyhledávání

Volbou strategie se myslí osvědčený způsob vyhledávání, filtrování informací a digitálního obsahu, kdy uživatel s úspěchem využívá osvědčených prohlížečů a vyhledávačů k vyhledání informací a dat, která zadal k vyhledání.

ÚROVNĚ KOMPETENCE

0

-

1

Je si vědom toho, že na internetu existují informace a data, která mohou usnadnit určitou životní situaci. Ví, k čemu slouží internetové vyhledávače (Google, Seznam či jiné) a jak je najít. Umí je vhodně používat – dokáže určit, co hledá, k tomu volí správná klíčová slova, pracuje s filtrem. Zvládne nalézt základní informace, jako je zboží v e-shopu, ordinační doba lékaře, úřední hodiny na úřadě atp.

2

Dokáže provádět běžné vyhledávání za účelem nalezení dat, informací a obsahu v digitálním prostředí. Zvládne sám procházet výsledky vyhledávání a nacházet v nich relevantní obsah pro svou konkrétní životní situaci. Dokáže nakupovat v e-shopech, nalézt hodnocení lékaře, vyhledat složení léku a jeho cenu, zjistit, jaké dokumenty potřebuje na úřadě atp. Umí zvolit vhodný způsob vyhledávání.

3

Dokáže přizpůsobit vyhledávací strategii za účelem rychlého nalezení nevhodnějších dat, informací a obsahu v konkrétním digitálním prostředí. Umí vyhledávat specifické informace pro svoji potřebu. Dokáže tyto informace sdílet s kolegy či členy rodiny.

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

POČÍTAČ

NOTEBOOK

TABLET

MOBILNÍ TELEFON

SMART TELEVIZE

PERIFERIE POČÍTAČŮ – REPRODUKTORY, MIKROFON, TISKÁRNA

PROGRAMY A ZDROJE

Vyhledávače • Google.com, Seznam.cz, Centrum.cz, Atlas.cz, Yahoo.com

Služba, která pomáhá uživatelům vyhledat webové stránky a informace na internetu. Uživatel zadá hledaný dotaz, tzv. klíčové slovo, které charakterizuje hledanou informaci, vyhledávač projde svou databázi a výsledky vypíše v podobě odkazů na stránky. Vyhledávat můžeme pomocí klíčových slov, nebo zadáním konkrétní podoby souboru (text, obrázek, nákup, mapa nebo jiný typ multimediální informace). Vyhledávače přizpůsobují vyhledávání vašemu chování na internetu, takže každý uživatel dostane jiné výsledky.

E-maily • Seznam Email, Gmail, Centrum Mail, Outlook.com

Elektronická pošta (e-mail nebo email) je způsob výměny zpráv mezi uživateli, kteří využívají službu tzv. e-mailových serverů. Ty každému majiteli e-mailové adresy nabízejí přijímání, přeposílání, doručování a ukládání zpráv. Dále posílání dat do určité velikosti. Přes e-mail probíhá často také notifikace. Jedná se o nejdéle trvající online způsob komunikace.